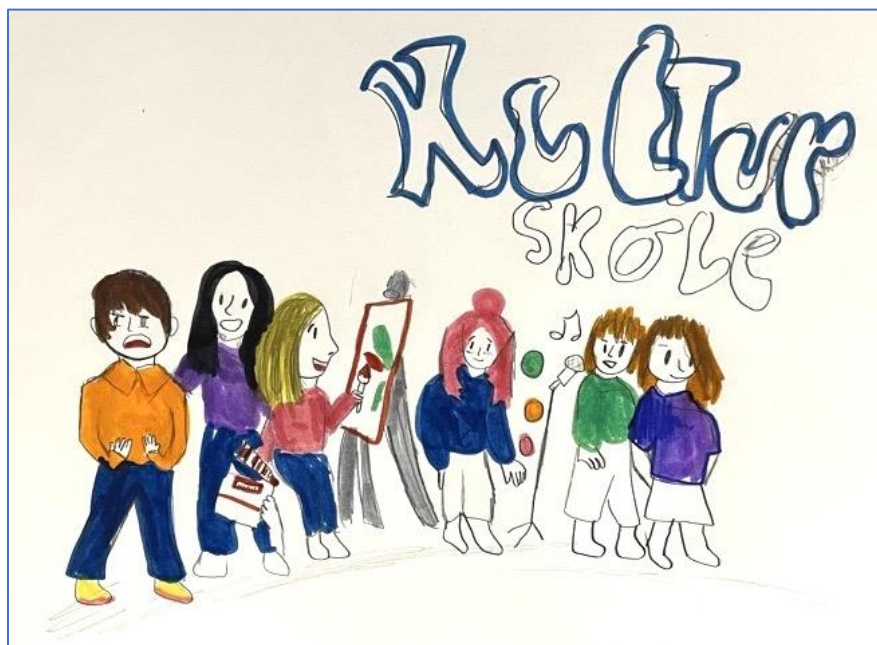

Bodø kulturskole
i det nasjonale prosjektet
«Fremtidens kulturskole»

Bodø kulturskole – i det nasjonale prosjektet *Fremtidens kulturskole*

Sagt på medvirkningskveld – hvordan ser din *drømmekulturskole* ut?:
«Vi vil ha mere sosiale ting – kulturklubb, tegning, maling, sang, piano, alt egentlig»

Bakgrunn og forankring

Bodø kulturskole ligger i en middels stor kulturby langt nord i landet, og gir per i dag tilbud innen musikk, visuell kunst og drama. Skolen har ca. 500 egne elever, og gjennom salg av tjenester til kor, korps, orkester, skoleverk, samt prosjekter innen Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken nås i tillegg et betydelig antall barn, unge og voksne i kommunen. I takt med samfunnsutviklingen ønsker skolen å bidra til og være en sentral faktor i «det gode liv» i framtidens kommune, eller kommune 3.0 som det gjerne kalles, hvor kommunale aktører i større grad spiller på lag med befolkningen, slik at medvirkning står sentralt.

Vår motivasjon for å søke om plass i prosjektet *Fremtidens kulturskole*, et nasjonalt prosjekt i regi av Norsk kulturskoleråd og KS Konsulent, kan oppsummeres til tre forhold:

- Vi ønsker å videreutvikle og fornye oss
- Vi ønsker å være en synlig og relevant aktør i oppvekst- og kulturfeltet i kommunen
- Vi ønsker å spille på lag med innbyggerne når vi utvikler nye tilbud og aktiviteter

Fremtidens kulturskole startet opp høsten 2021 og avsluttes desember 2022. 15 kommuner har deltatt. Prosjektet har hatt 6 fysiske 2-dagers samlinger på Gardermoen hvor Bodø har deltatt med fra én til flere personer, skolen har gjennomført mellomarbeid knyttet til disse, og har deltatt på egne møter og samlinger for to koordinatorene fra hver kommune. Prosjektets fire verdioråder beskriver godt hvordan Bodø kulturskole ønsker å være i fremtiden: *Attraktiv og relevant - Inkluderende og mangfoldig - Utviklende og skapende - Betydningsfull og mestringsorientert.*

Vår motivasjon for prosjektet er også forankret i flere kommunale plandokumenter: Strategiplan for Bodøskolen 2018-2023, Kulturplan – Bodø kommune 2018-2027, Oppvekstplan 2018-2030 og Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030. Sentrale verdier for kulturskole 3.0 går igjen i alle disse dokumentene, hvor særlig medvirkning og samskaping står sentralt. Prosjektet må også sammenholdes med *Rammeplan for kulturskolen*, vedtatt i Bodø kommune tidligere, og full implementering av rammeplanen vil være en del av det videre arbeid med fremtidens kulturskole i Bodø etter prosjektets sluttdato. Prosjektet er politisk forankret ved at leder av Samfunnsutvalget i Bodø kommune sitter i kommunegruppa (lokal styringsgruppe for prosjektet). Kulturskolen hadde også en presentasjon av prosjektet i møte i Samfunnsutvalget juni 2022.

«Koseligere undervisningsrom, gi det mere personlighet, og ha gode pauserom!»
«Mer farger på skola, kunst på veggan, en vannkoker og kanskje noen planter»

Struktur, organisering, arbeidsmåter

Som mye prosessarbeid så kan også denne prosessen i Bodø kulturskole karakteriseres som å ha hatt en noe flamlende start, der spørsmålene var mange, og veien videre ganske uklar. Hva handler dette prosjektet egentlig om? Hva skulle dette prosjektet handle om hos oss? Disse spørsmålene løst litt i november 2021 gjennom prosjektsamlingen på Gardermoen og ved at kommunegruppen kom på plass. Kommunegruppen ble styringsgruppen til prosjektet, og besto av skolens ledelse, skolens plangruppe (bestående av lærere), politikerrepresentant, og representanter fra grunnskolekontoret, Ung Kultur Bodø og Svømmehallen Kulturfabrikk. Her ser vi også i ettertid at vi kanskje kunne dratt nytte av en elevstemme eller to i kommunegruppen, til senere tid er det mulig å vurdere ungdomspolitikere eller elevrepresentanter.

I ettertid er det lett å se at involvering av lærerkollegiet ikke har vært god nok, de skulle vært invitert inn som aktive deltagere i prosessen fra første stund. Da hadde kanskje starten av prosessarbeidet vært lettere. En årsak til

dette var at vi ved prosjektstart også holdt på med implementering av rammeplanen, hvor utarbeidelse av fagplaner sto for tur. Dette viser til vanskeligheten ved å navigere og koordinere arbeid med flere prosesser samtidig. Men i opprettelsen av kommunegruppen valgte vi også å ha plangruppen (4 lærere + ledelse) som lokal prosjektgruppe, og som kjernemedlemmer i kommunegruppen. Plangruppen var ikke med på de første samlingene på Gardermoen, men ble en viktig stemme inn i videre samlinger i prosjektet.

I løpet av kommunegruppemøter og prosjektsamlinger i høsten 2021 utkrystalliserte det seg to spor for prosjektet i Bodø; *organisasjonssporet* og *tiltakssporet*. Organisasjonssporet skulle ta for seg langsiktige råd og mål for kulturskolen, mens tiltakssporet skulle være et konkret samarbeidstiltak med andre kulturaktører, og skulle inkludere medvirkning.

Fokus for *organisasjonssporet* var todelt; først å samle ønsker, tanker og ideer fra kulturbrukere gjennom medvirkningsarbeid, samt kartlegge kulturtilbud og tilbydere i Bodø. Deretter skulle kommunegruppen ta stilling til og evaluere resultatene av «innsamlingen» og kartleggingen for å utforme kortsiktige og langsiktige råd og mål for kulturskolen for videre utviklingsarbeid. Det ble sendt ut digital spørreundersøkelse til kulturaktører/kulturtilbydere i Bodø; både kommunale, private og frivillige, det ble gjennomført åpen medvirkningskveld for elever og venner, elevråd ble opprettet, lærermedvirkning ble igangsatt og lærerworkshop gjennomført.

Fokus for *tiltakssporet* var samarbeid/samskaping med andre kulturaktører; i dette tilfellet Ung kultur og Svømmehallen kulturfabrikk, og hvor ungdomsmedvirkning skulle stå sentralt i et konkret tiltak/prosjekt.

I det å videreutvikle skolen ligger også personlig og faglig utvikling hos den enkelte medarbeider. Her har vi gjennomført kollegaveiledning skoleåret 2021-2022, og høsten 2022 startet vi arbeid med profesjonelle læringsfellesskap, hvor vi har eksternt hjelp og veiledning fra ressurs ved NTNU.

«Åpne dager på kulturskola hvor folk kan ta med venner og prøve instrumenter og musikk»

Samarbeid, samskaping, - tiltak og prosjekter

Som nevnt står samarbeid og samskaping med andre aktører/tilbydere innen oppvekstfeltet, og innen kunst- og kulturfeltet sentralt i Fremtidens kulturskole. Vi snakker om et livsløpsperspektiv, slik at mulige samarbeidsaktører for kulturskolen favner bredt. I kommune 3.0 ønsker vi å være en sentral kulturaktør i Bodø, i samarbeid med andre, til beste for barn, ungdom og voksne i alle lag av befolkningen. Samarbeidstanken har i prosjektperioden for Fremtidens kulturskole ført til flere tiltak:

Aspåsen orkester – et samskapingsprosjekt mellom Bodø kulturskole og Aspåsen skole. Musikk-undervisningen på 5. trinn gis i form av lavterskel «Alle kan spille»-orkester, hvor kulturskolens lærere går inn med den musikkfaglige biten. Samarbeid og kompetanseoverføring mellom skolene, er et underliggende mål.

Samarbeid med Ung kultur og Svømmehallen kulturfabrikk – her har vi startet samarbeid på tvers av organisasjonene. Opprinnelig tanke i prosjektet var konkret samskapingstiltak H2022, og vi samarbeider om enkelte ting, som Halvsju (se nedenfor). Etter samarbeidsmøter er for øvrig målet samskapende prosjekter på sikt. Her initierte blant annet Ung kultur etableringen av en lokal korpsarbeidsgruppe. Ung kultur, Svømmehallen og kulturskolen skal også jobbe videre med en teatersatsning i Bodø, hvor medvirkning og samskaping står i sentrum.

Halvsju – et nytt tiltak skoleåret 2022-2023, som springer ut fra tanker og forslag fra elevmedvirkning. Halvsju skjer hver torsdag kl. 1830-2000, med sosial profil, skal være en møteplass, med muligheter og rom for samspill, huskonserter, visuell kunst, drama og andre aktiviteter innen kunst og kultur som ungdom ønsker. Noen ganger legges *Halvsju* til Svømmehallen kulturfabrikk, i samarbeid med dem. Halvsju er åpent for elever og venner.

Samarbeid med Bodø Biennale – arena for visuell kunst og dans, annen hvert år i september. Kulturskolen samarbeider med Biennalen om lokaler og enkelte aktiviteter, som i 2022 innebar møter mellom kulturskoleelever og kunstner, workshops og utstillinger.

Medvirkningstiltak – står sentralt i Fremtidens kulturskole. Dette gjelder særlig barn og unge, men også andre aldersgrupper. To tiltak gjennomført i prosjektperioden var en medvirkningskveld for elever og venner, og opprettelsen av et elevråd. I tillegg gjennomfører kulturskolen årlige brukerundersøkelser, samt rutinemessig sluttundersøkelse når elever slutter i kulturskolen.

«Vill-du-være-med-dagen / Gjør-hva-du-vill-dagen»
«Flere konserter! Med mange! Små og store konserter for øving»

Veien videre – veien framover – råd og mål

Hvilke konkrete råd og mål for videre arbeid og utvikling av kulturskolen vil kommunegruppen gi? Hvordan blir framtidfortellingen om Bodø kulturskole?

Utvikling – videreutvikling

Kommunegruppen har diskutert utvikling kontra videreutvikling. Det poengteres at Fremtidens kulturskole innebærer utvikling, og i dette ligger også en videreutvikling av tilbud og aktiviteter som fungerer godt. Fremtidens kulturskole tar med andre ord også vare på de tradisjonene og tingene vi allerede er gode på.

Fornyelse og nye fagtilbud – kulturskole for alle

Telemarksforsknings funn fra 2019 (“Kultur + skole = sant) viser at bare 13% av barn og unge, nasjonalt sett, går i kulturskolen, og den typiske kulturskolelev beskrives som et barn eller ungdom (oftest jenter) fra en ressurssterk familie med høyt utdannede og kulturinteresserte foreldre. På bakgrunn av dette mener kommunegruppen at Bodø kulturskole må jobbe med inkludering og mangfold ved å jobbe med fornyelse og utvikling av et bredt spekter av tilbud som kan nå flere enn den typiske brukergruppen beskrevet ovenfor.

Utvikling av nye tilbud og aktiviteter bør i fremtidens kulturskole skje i prosesser hvor medvirkning og samskaping står sentralt. Kulturskolen må spille på lag med innbyggerne, være i dialog om hvilke tilbud som ønskes i lokalsamfunnet og hvordan skal disse kan organiseres. Kommunegruppen anbefaler også at kulturskolen ser etter muligheter i de kulturtilbudene som mangler eller står svakt i Bodø, i lys av kartleggingen kulturskolen har gjennomført, som utgangspunkt for utprøving av nye tilbud, og sammenholder dette med signaler fra medvirkning fra barn, unge og voksne innbyggere i kommunen. Det anbefales at skolen også har spesielt fokus på utvikling og utprøving av fag med gruppeundervisning, og på å øke kompetansen på gruppeundervisning og gruppebaserte aktiviteter for å nå flest mulig.

En annen faktor som påvirker hvem som kan delta på kulturskolen er økonomi. Kommunegruppen anbefaler at Bodø kulturskole jobber aktivt for å finne finansieringsmuligheter for å sikre mangfold og inkludering. Muligheter for dette kan være samarbeid med NAV, utarbeide/fremme politiske saker, og samarbeid med koordinator for mangfold og inkludering i Bodø kommune. Kommunegruppen mener også at kulturskolen bør vurdere muligheten for systematiske støtteordninger for sårbare grupper.

Medvirkning

Det er viktig at skolen innarbeider en systematikk for medvirkning. En ting er elevmedvirkningen som skjer i møte mellom lærer og elev, - i tillegg må skolen ha en struktur som sørger for at andre medvirkningsarenaer som elevråd, innbyggermedvirkning, brukerråd, samarbeidsmøter med kor, korps, orkester etc. opprettholdes og er vitale. Som konkret tiltak for innbyggermedvirkning anbefaler kommunegruppen at skolen holder åpne forslags- og innspillsarrangement ulike steder i byen, som en del av del løpende utviklingsarbeidet.

Samskaping

Kommunegruppen mener kulturskolen må sette seg mål om stor grad av samskaping med andre kulturaktører, og utarbeide en strategi som sikrer systematikk for dette. En ser for seg et samskapende fellesskap i fremtidens Bodø, hvor en samarbeider om et helhetlig oppvekstilbud, til beste for barn og unge, og hvor kulturskolen er en sentral aktør. Samskaping og tilbud skal også gjelde i et livsløpsperspektiv.

Kommunegruppen anbefaler at skolen starter konkret og “i det små”, med et begrenset antall samarbeidspartnere, som nå med Svømmehallen kulturfabrikk, Ung kultur og Aspåsen skole. Det er naturlig at skolen i første rekke søker samarbeid med andre kommunale aktører, men en bør også være åpen for, og søke samarbeid med frivillige organisasjoner og private, kommersielle aktører innen kulturfeltet. Kulturskolen kan med fordel også bruke arrangement og aktiviteter skolen allerede har som et mulighetsrom for å strekke seg mot mer samarbeid utad.

Synlighet og merkevare

Det er viktig at skolen bygger en identitet som elever og lærere er stolte av, og som gjøres kjent i lokalsamfunnet. Fysiske tiltak som skilting og synliggjøring ved undervisningslokalene og merkevarebygging ved hjelp av bekledding, flagg og reklamemateriell vil være viktige virkemidler.

Den beste synlighetsfaktoren er å vise fram aktivitetene og det skolen driver med. Utadrettede tiltak, som eksempelvis oppsøkende elevkonserter til sykehjem/skoler etc. bør settes i system som del av undervisningsopplegget. Også konkrete tiltak som Halvsju bør profileres som merkevare, slik at det blir gjenkjennbart også utenfor kulturskolen.

Skoleutvikling

Hele prosjektet *Fremtidens kulturskole* er i prinsippet skoleutvikling, men noen konkrete tiltak som er satt i gang, eller som er under arbeid må nevnes. Kommunegruppen mener arbeidet med profesjonelle læringsfelleskap (PFL), både på lærer- og ledernivå, er sentralt og viktig for utviklingen av skoleslaget. PFL gir en mulighet til å undersøke, utfordre og utvikle seg selv med tanke på forventninger og lærer/leder-rolle i fremtidens kulturskole, som i mye større grad enn i dag skal bygge på medvirkning og samskaping med andre. Individuell utvikling vil styrke det kollektive samarbeidet og den helhetlige skoleutviklingen.

Arbeidet med full implementering av rammeplanen også sentralt i utviklingen av Fremtidens kulturskole. Bodø kulturskole har hatt veiledningsprosess hvor en har jobbet med verdigrunnlaget og de generelle kapitlene i rammeplanen, og har igangsatt og prøvd ut nye tilbud innen breddeprogrammet, både for barn og ungdom. For full implementering av rammeplanen gjenstår utarbeidelse av nye fagplaner og oppretting av fordypningstilbud. Fordypning bør gjøres i samarbeid med andre kulturskoler i nærområdet, og en kan også med fordel utrede samarbeidsmuligheter med musikk, dans, drama-linjen ved Bodø videregående skole. Gruppeundervisning for begynnere, jfr. nivå 1 i rammeplanens kjerneprogram, har fått ny giv H-2022. Fremtidens kulturskole bør ha god kompetanse på og være gode på gruppeundervisning, samspill og sosiale tilbud.

«Bli kjent møter»

«Plassen vi kan få hjelp til å finne alle sin identitet»

Fremtidens Bodø kulturskole

En helt sentral effekt for Bodø kulturskole har vært at vi som følge av prosjektet har startet konkret samarbeid med flere andre kulturaktører i Bodø, og vi har et større nettverk nå enn tidligere. Det har vært en en bevisstgjøring for oss av verdien av samarbeid og samskaping. Vi har satt i gang samskappingsprosesser, og vet at mange nye vil komme til i fremtiden. Den andre sentrale effekten er forsterket søkelys på medvirkning, på alle nivå, og det å spille på lag med «befolkningen». Medvirkningsprosesser er satt i gang, og også her vil nye komme til i Fremtidens Bodø kulturskole.

Fremtidens kulturskole skal være for alle. I utviklingen av skolen, og av tilbud og aktiviteter, må vi ta stilling til hvem fremtidens brukere kan komme til være, og hvilke tilbud de kan komme til å ville ha. Dialog, samarbeid og medvirkning kan gjøre det mulig å finne ut av dette, slik at kulturskolens visjon «Opplevelse og mestring, - for alle» i fremtiden gjelder alle lag av befolkningen, uansett etnisitet, alder, kulturell bakgrunn eller økonomisk ståsted.

